

HOOFDSTUK IX.

Samenvatting.

I. De *fysiologische betekenis* der amandelen is nog zeer onvoldoende bekend. Zij behoren tot de lymfatische organen. Misschien spelen zij een rol bij de bestrijding van infecties. Ook zijn er goede gronden om ze te rekenen tot de bloed-bereidende organen.

II. Het is onwetenschappelijk, aan deze konstante organen een nuttige *fysiologische functie* te ontzeggen.

III. Akut en slepend ontstoken amandelen zijn zeer dikwels een *bron van infectie* voor het algemene organisme en voor verwijderde organen.

IV. Tegen de slepende amandelontsteking zijn de *behoudende behandelingswijzen* in vele gevallen machteloos.

V. Tonsillotomie is een *minder ingrijpende* operatie dan tonsillektomie. Zij heeft het voordeel, dat zij altijd kan worden gedaan zonder algemene bedwelming.

VI. Dat tonsillektomie een *gevaarlijker* ingreep zou zijn dan tonsillotomie is niet bewezen, altans niet wanneer de operatie met alle nodige voorzorgen geschiedt. (vergel. XVI).

VII. Met name is het gevaar voor ernstige *bloeding* niet groter bij de tonsillektomie.

Ook kan na tonsillektomie een ernstige bloeding met veel meer zekerheid worden beheerst dan na tonsillotomie.

VIII. Het tegen de tonsillektomie geopperde bezwaar, dat men het organisme zou beroven van een nuttig *fysiologisch orgaan*, gaat niet op, wanneer het een zieke amandel geldt.

IX. Alleen door verwijdering van de amandel met kapsel en al — tonsillektomie — kan met zekerheid *al het sieke amandelweefsel* worden verwijderd.

X. De *profylaktiese tonsillektomie* der Amerikanen, in dezelfde gedachtengang als de koepokinenting, is te verwerpen.

XI. Slepende *amandelvergroting* bij kinderen vereist niet tonsillektomie, maar tonsillotomie, tenzij de operatie tevens geschiedt op grond van herhaalde akute keelontstekingen.

XII. Tonsillektomie is aangewezen:

- a. bij *herhaalde akute amandelontstekingen* of peritonsillaire abscessen;
- b. na een akute angina, of na herhaalde akute anginae, die gepaard zijn gegaan of gevolgd zijn door *ernstige verwickelingen*;
- c. bij slepende amandelontsteking met belangrijke bezwaren, als: droge, of op andere wijze hinderlike keel, hardnekkige schraap- of hoestneiging, riekende adem, enz.;
- d. bij *rheumatische aandoeningen, nierontstekingen, hartsiekten* en tal van andere verwijderde ontstekingen, die men reden heeft op rekening te stellen van een slepende amandelontsteking;
- e. bij *tuberkulose der halsklieren* en bij kinderen in het algemeen bij sterke halsklierzwellen, wanneer er reden is deze van de amandelen af te leiden;
- f. bij *kwaadaardige nieuwvormingen*, met name sarkoom en lympho-sarkoom, wanneer deze tot de amandel beperkt zijn;
- g. bij *primaire syphilis* der amandel, wanneer die te rechter tijd wordt erkend;
bij sekundaire en tertiaire syphilis, wanneer deze met hardnekkigheid in een amandel zetelen;
- h. bij het „dragen” van *diphtheriebacillen*, als er reden bestaat aan te nemen, dat zij zich in hoofdzaak in de amandelen ophouden.

XIII. *Normaal voorkomén* eener amandel is geen bewijs, dat het orgaan gezond is.

XIV. *Neurastheniese aard* van een patiënt is geen tegenaanwijzing tegen tonsillektomie, in geval van hardnekkige keelbezwaren.

XV. Er bestaan geen eigenlijke *tegenaanwijzingen* tegen tonsillektomie, behalve die, welke tegen elke operatie gelden.

XVI. De tonsillektomie is geen onbetekenende ingreep. Zij vereist *ziekenhuisverpleging* van de patiënt en technische geoefendheid van de operateur.

XVII. Tenzij bij kinderen en bij zéér angstige, kleinzerige patiënten, doe men haar altijd in *plaatselijke ongevoeligheid*.

XVIII. Het *ontleedkundig gevolg* der operatie is in de meerderheid der gevallen het grotendeels verstrijken van de amandelnis; waarbij de vorm der gehemeltebogen behouden blijft.

XIX. *Storingen van de stem*, tengevolge van littekenschrompeling in de fauces zijn zeer zeldzaam.

Toch is haar mogelijkheid een reden om bij zangers voor deze operatie een zeer scherpe aanwijzing te eisen.

XX. De *gevolgen der operatie* ten opzichte der oorspronkelijke bezwaren zijn, wanneer op goede aanwijzingen wordt geopereerd, uitermate gunstig.

Tevoren telkens zich herhalende akute keelontstekingen komen in de grote meerderheid der gevallen daarna niet meer voor.

Ook de slepende keelbezwaren verdwijnen of worden zéér verminderd in verreweg de meeste gevallen.

Infektiöse verwickelingen, van amandelontsteking afhankelijk — met name rheumatismus, hart- en nieraandoeningen, — onder vinden in de meerderheid der gevallen van de operatie een zeer gunstige invloed.

Eveneens de algemene toestand der patiënten.

XXI. Na tonsillektomie opnieuw zich voordoende angina is dikwels gevolg van *onvolledig verrichte operatie*.

Juist deze gevallen bewijzen het goed recht der tonsillektomie.

XXII. Blijvend *nadelige gevolgen* der operatie komen, prakties gesproken, eigenlijk niet voor.

XXIII. Veel meer dan tot dusver geschiedt, zullen de *praktiserende geneeskundigen*, in gevallen van rheumatismus, pyaemiese en septiese toestanden en tal van slepende orgaanontstekingen, moeten denken aan de mogelijkheid ener tonsillaire infectie.